

СТАНОВИЩЕ

по дисертация за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” на Ралица Светозарова Филипова, департамент „Масови комуникации”, НБУ

Тема: „Електронна журналистика: история, специфика, развитие”

от доц. д-р Вяра Ангелова, Факултет по журналистика и масова комуникация, СУ „Св. Климент Охридски”

Представеният дисертационен труд на Ралица Филипова е в обем от 257 страници и е структуриран в седем глави, увод и заключение, както и библиография. Авторефератът напълно отговаря на текста.

Докторантката си поставя амбициозната задача да проследи развитието на електронните медии (от радиото до интернет), като се спира на техните технологични и жанрови особености. Те са разгледани подробно и в детайли. Авторката е избрала да разгледа медиите отделно, всяка в обособена глава, което обяснява многобройността на разделите в текста. Зададената цел на труда е да надскочи тясната специализация в знанието за конкретна медия и да се постигне ново ниво на разбиране на процесите в медийното пространство (стр. 2 на автореферата). Заявената изследователска смелост заслужава внимание, тъй като множеството обекти на проучване дават възможност за съзиране на проблеми, които иначе биха убягнали. Разбира се, подобна нелека задача съдържа и рискове. Те най-често са свързани с неизбежната необходимост от окрупняване на изводите, за да се получи общата теза. При липсата на научни уговорки за рамките на изследването, много от въпросите остават само загатнати.

Така например в глава втора на дисертационния труд се налага заключението, че радиото възниква като комерсиална (и „неосъзнато форматна”, както многозначително я определя докторантката) медия. Приложените примери обаче не изчерпват разнообразните лица на радиото. В Европа радиото възниква като културен и образователен институт и тези негови функции са доминиращи през повечето време от съществуването му. Трябва да признаем, че тези размисли не отсъстват от труда на Ралица Филипова. Напротив, докторантката е демонстрирала

хронологическа коректност и добро познаване на процесите в медиите, но желанието да обхване темата във възможно най-широки граници я навежда към обобщения. Полагането на ясни изследователски ограничения би направило нейното проучване по-независимо от подобни бележки. Научните уговорки биха дали възможност да се запази широчина на научния поглед, при мотивиран отказ от някои детайли.

Липсата на дефинирани ограничения на изследването се отразява и в останалите глави. Така например в глава четвърта („Развитие на интернет като медия“) неясен остава критерият на подбор на онлайн медиите и онлайн журналистическите жанрове. Същностната промяна на журналистическата професия (факт, надлежно описан от докторантката) едва ли е видима само в информационния сайт, е-вестника и блога. Допускам и се надявам, че авторката ги взема като емблематични примери, за да илюстрира своята теза, а не като изчерпателен списък на интернет-медиите.

Известна изненада предизвикаха у мен последните глави от дисертационния труд. Те са посветени на две изключително актуални теми – медийната грамотност и дигитализацията, като всяка от тях заслужава сериозно научно осмисляне. Можем да кажем, че те оформят „текст в текста“ - изключително важни и аргументирани звена, чиято връзка с основната тема на труда (електронната журналистика) е оставена да се състои в бъдещето. Със завършващите глави докторантката е очертала полето на бъдещите си научни интереси.

Трябва да отбележа, че в представения текст Ралица Филипова е демонстрирала високо познание в областта на журналистиката и медиите, показала е умения да работи с научни изследвания. Стилът на работата е ясен и адекватен на научното занимание. Събраният научен материал би могъл да бъде ценен справочник за интересуващите се от медийната сфера.

Въпреки отделните бележки, отправени към разработката, смятам, че при добра защита пред научното жури, Ралица Филипова заслужава да получи образователната и научна степен „Доктор“ заради педантичното събирателство в нейния дисертационен труд и доброто познаване на материята, с която се занимава.

София, 10 август 2011 г.

доц. д-р В. Ангелова